ZAGADNIENIA EGZAMINACYJNE – JĘZYK POLSKI – KLASA 1

EGZAMIN PISEMNY

Egzamin pisemny składa się z **3 części.**
Uczeń może uzyskać z egzaminu maksymalnie 60 punktów
Część I – język polski w użyciu
Sprawdza umiejętność czytania ze zrozumieniem, analizy i interpretacji tekstu. Zawiera tekst o długości ok. 500 słów, zadania do tekstu w formie pytań otwartych i zamkniętych,
Uczeń może uzyskać z tej części egzaminu maksymalnie **15 punktów.**
Część II – sprawdzenie wiedzy historycznoliterackiej
Sprawdza znajomość treści lektur obowiązkowych, epok literackich oraz podstawowej wiedzy o literaturze i języku. Zawiera pytania otwarte i zamknięte.
Uczeń może uzyskać z tej części egzaminu maksymalnie **20 punktów**.
Część III – dłuższa wypowiedź pisemna (wypracowanie).
Zawiera 2 tematy wypracowań, z których uczeń wybiera jeden. Forma pracy to tekst argumentacyjny (rozprawka lub esej). Wypracowanie powinno mieć długość minimum 250 słów. Uczeń powinien zawrzeć w nim tezę, poprzeć ją argumentami oraz odwołać się do wybranych lektur obowiązkowych. Uczeń może uzyskać z tej części egzaminu maksymalnie **25 punktów**.
Uwaga! Napisanie wypracowania jest warunkiem koniecznym otrzymania pozytywnego wyniku egzaminu i przystąpienia do egzaminu ustnego. Udzielenie odpowiedzi na pytania z zakresu rozszerzonego jest konieczne do zdania egzaminu na tym poziomie.

Egzamin pisemny – wymagania szczegółowe

Ucznia obowiązuje znajomość podstawy programowej zamieszczonej na stronie **www.men.gov.pl** (Podstawa programowa przedmiotu język polski) ze szczególnym uwzględnieniem:

- charakterystyki epok historycznoliterackich (ramy czasowe, najważniejsze nurty filozoficzne, popularne hasła i gatunki literackie, wzorce osobowe, tematyka dzieł literackich, motywy);

znajomości lektur – uporządkowanie zgodnie z aktualną podstawą programową:

LEKTURY OBOWIĄZKOWE – POZIOM PODSTAWOWY

1. Biblia, w tym fragmenty Księgi Rodzaju, Księgi Hioba, Księgi Koheleta, Pieśni nad Pieśniami, Księgi Psalmów oraz Apokalipsy św. Jana;

2. Mitologia Jana Parandowskiego (część I – Grecja), w tym mity: o powstaniu świata, o Prometeuszu i stworzeniu człowieka, o tułaczce Odyseusza, o Orfeuszu i Eurydyce, o Heraklesie, o Jazonie i Medei, o Dedalu i Ikarze, o Demeter i Persefonie, o Syzyfie;

3. Iliada (fragmenty) Homera;

4. Antygona Sofoklesa;

5. wybrane utwory Horacego;

6. Bogurodzica, Lament świętokrzyski (fragmenty), Legenda o św. Aleksym (fragmenty), Rozmowa Mistrza Polikarpa ze Śmiercią;

7. Kwiatki św. Franciszka z Asyżu (fragmenty);

8. Pieśń o Rolandzie (fragmenty);

9. Kronika polska (fragmenty) Galla Anonima;

10. Boska komedia (fragmenty) Dantego Alighieri;

11. wybrane pieśni (w tym Pieśń IX ks. I, Pieśń V ks. II), psalmy (w tym Psalm 13, Psalm 47), treny (w tym Tren IX, X, XI, XIX) Jana Kochanowskiego;

12. wybrane wiersze poetów: Daniela Naborowskiego, Jana Andrzeja Morsztyna, Mikołaja Sępa-Szarzyńskiego;

13. Makbet Williama Szekspira;

14. Skąpiec Moliera;

15. Hymn do miłości ojczyzny Ignacego Krasickiego;

16. wybrane satyry (np. Do króla, Pijaństwo, Świat zepsuty) Ignacego Krasickiego.

LEKTURY OBOWIĄZKOWE – POZIOM ROZSZERZONY

1. Odyseja (fragmenty) Homera.

LEKTURY UZUPEŁNIAJĄCE / MATERIAŁ WYBRANY PRZEZ KSR

1. Odprawa posłów greckich Jana Kochanowskiego;

2. Kazania sejmowe (fragmenty) ks. Piotra Skargi;

3. Pamiętniki (fragmenty) Jana Chryzostoma Paska.

EGZAMIN USTNY

Egzamin ustny trwa **15 minut**, uczeń prezentuje w tym czasie **3 wybrane** przez siebie **zagadnienia** zgodne z podstawą programową. Odpowiedź nie powinna być dłuższa niż **10 minut**. Uczeń zdający egzamin na poziomie rozszerzonym przygotowuje co najmniej jedną wypowiedź dotyczącą zagadnień z zakresu rozszerzonego.

<u>Egzamin ustny – zagadnienia do wyboru</u>

KSZTAŁCENIE JĘZYKOWE

<u>Poziom podstawowy</u>

Budowa gramatyczna języka polskiego - wybrane zagadnienia dotyczące fleksji, słowotwórstwa, frazeologii i składni.
1. Składnia języka polskiego – zdania pojedyncze i złożone.

2. Fleksja – odmienne i nieodmienne części mowy.
3. Słowotwórstwo – wyraz podstawowy i pochodny, rodzina wyrazów, typy formantów, wyrazy złożone.
4. Fonetyka – podział głosek, zjawiska fonetyczne, akcent wyrazowy i zdaniowy.

Poziom rozszerzony – dodatkowo:

5. Pochodzenie języka polskiego.
6. Podstawowe zasady polskiej pisowni – fonetyczna, morfologiczna, historyczna, konwencjonalna.
7. Językowy obraz świata.

KSZTAŁCENIE LITERACKIE

1. Dobro i zło – ich źródło i wpływ na losy człowieka na podstawie fragmentów *Księgi Rodzaju*.
2. Refleksje na temat sensu życia na podstawie fragmentów *Księgi Koheleta*.
3. Człowiek w relacji z Bogiem na podstawie wybranych fragmentów *Księgi Psalmów*.
4. Wizja końca świata w *Apokalipsie św. Jana*.
5. Różne koncepcje początku świata i stworzenia człowieka na podstawie fragmentów *Biblii* i *Mitologii* Jana Parandowskiego.
6. Problematyka winy i kary na podstawie fragmentów *Mitologii* (cz. I *Grecja*) Jana Parandowskiego.
7. Miłość silniejsza niż śmierć w micie o Orfeuszu i Eurydyce.
8. Siła matczynej miłości na podstawie fragmentów *Mitologii* (cz. I *Grecja*) Jana Parandowskiego.
9. Motyw powrotu do rodzinnego domu na podstawie fragmentów *Mitologii* (cz. I *Grecja*) Jana Parandowskiego.
10. Cierpienie i heroizm człowieka we fragmentach *Iliady* Homera
11. Konflikt racji moralnych w *Antygonie* Sofoklesa.
12. Nawiązania do filozofii stoików i epikurejczyków w wybranych pieśniach Horacego.
13. Asceta, rycerz, władca - wzorce osobowe średniowiecza w oparciu o wybrane teksty epoki (np. (fragmenty) *Legendy o św. Aleksym*, (fragmenty) *Pieśni o Rolandzie*, (fragmenty) *Kroniki polskiej* Galla Anonima)
14. Motyw cierpiącej matki na podstawie fragmentów *Lamentu świętokrzyskiego*.
15. Motyw tańca śmierci we fragmentach *Rozmowy mistrza Polikarpa ze Śmiercią*.
16. Poglądy filozoficzne Jana Kochanowskiego na podstawie wybranych fraszek i pieśni.
17. *Treny* Jana Kochanowskiego jako utwory o poszukiwaniach egzystencjalnych poety.
18. Obraz ojczyzny w oparciu o wybrane fragmenty *Kazań sejmowych* Piotra Skargi.
19. Popularne motywy, tematyka, gatunki i styl poezji barokowej na podstawie wybranych utworów Jana Andrzeja Morsztyna, Daniela Naborowskiego i Mikołaja Sępa-Szarzyńskiego.
20. Motyw zbrodni i moralna odpowiedzialność za czyny w *Makbecie* Williama Szekspira.
21. Motyw miłości w *Romeo i Julii* Williama Szekspira.
22. Ludzka chciwość i konflikt pokoleń w *Skąpcu* Moliera.
23. Krytyka wad ludzkich na podstawie wybranych utworów Ignacego Krasickiego.
24. Biblizmy, mitologizmy, sentencje, przysłowia, aforyzmy.
25. Rodzaje i gatunki literackie.

Poziom rozszerzony – dodatkowo (znajomość lektur):

26. *Poetyka* i *Retoryka* (fragmenty) Arystotelesa;
27. *Państwo* (fragmenty) Platona;
28. *Chmury* Arystofanesa;
29. *Eneida* (fragmenty) Wergiliusza;
30. *Mitologia* J. Parandowskiego (część II – *Rzym)* w tym mit o założeniu Rzymu;
31. *Summa teologiczna* (fragmenty) św. Tomasza z Akwinu;

32. *Wyznania* (fragmenty) św. Augustyna;
33. *Gargantua i Pantagruel* (fragmenty) Françoisa Rabelais'go;
34. *Próby* (fragmenty) Michela de Montaigne'a;
35. *Treny* Jana Kochanowskiego jako cykl poetycki;
36. *Hamlet* Williama Szekspira;
37. Style epok – styl romański, gotycki, renesansowy, barokowy, klasycyzm, rokoko.

Lektury uzupełniające – poziom podstawowy

- *Żywot człowieka poczciwego* Mikołaja Reja

Lektury uzupełniające – poziom rozszerzony

- *Kandyd, czyli optymizm* (fragmenty) Woltera